

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **G. S. i M. G.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 czerwca 2024 r.

wniosku adw. M. Ł.

o sprostowanie omyłki w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2024 r.

wniosku adw. A. B.

o sprostowanie omyłki rachunkowej, ewentualnie wydanie uzupełniającego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów obrony z urzędu w postępowaniu kasacyjnym

na podstawie art. 105 § 1 k.p.k. *a contrario* i art. 626 § 2 k.p.k.

### **postanowił:**

**1. wniosku o sprostowanie omyłki rachunkowej w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt II KK 285/23 nie uwzględnić;**

**2. uzupełniająco zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. Ł. (Kancelaria Adwokacka w W.), obrońcy z urzędu skazanego G. S. oraz adw. A. B. (Kancelaria Adwokacka w W.), obrońcy z urzędu skazanego M. G., kwoty po 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złotych i osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT, tytułem sporządzenia i wniesienia kasacji.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 marca 2024 r., II KK 285/23, Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadne kasacje wniesione przez adw. M. Ł. - obrońcę z urzędu skazanego G. S. oraz adw. A. B. – obrońcę z urzędu skazanego M. G., od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 2 grudnia 2022 r., sygn. akt IV K 744/22. W pkt 2. postanowienia zwolniono skazanych od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, natomiast w pkt 3. zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz wspomnianych adwokatów kwotę po 442,80 zł, w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji, nadto na rzecz adw. A. B. kwotę 17,20 zł tytułem zwrotu poniesionych wydatków.

Pismem datowanym 25 marca 2024 r. adw. M. Ł. wystąpiła o „sprostowanie omyłki postanowienia z dn. 7 marca 2024 r.”, w ten sposób, że „zamiast słów: kwotę 442,80 złote w tym 23% VAT wpisać słowa „kwotę 720 złote powiększone o podatek od towarów i usług w stawce 23%”. Wskazała, że „zgodnie z ostatnim orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego stawka minimalna za czynności adwokackie z urzędu została zrównana ze stawką za czynności adwokackie adwokata z wyboru”; w tym względzie powołała się na wyrok Trybunału z dnia 27 lutego 2024 r., SK 90/22.

Pismem również datowanym 25 marca 2024 r. adw. A. B., powołując się na art. 105 § 1 k.p.k., wystąpiła o „sprostowanie omyłki rachunkowej zawartej w pkt 3. sentencji postanowienia z dnia 7 marca 2024 r. (...) oraz uzupełnienie wysokości zasądzanego wynagrodzenia za udzieloną pomoc prawną z urzędu” poprzez wskazanie kwoty 885,60 zł, zamiast kwoty 442,80 zł. W uzasadnieniu odwołała się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r., SK 78/21 oraz do innych judykatów, w tym postanowienia składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2023 r., I KZP 5/23. Na wypadek oddalenia wniosku o sprostowanie postanowienia adwokat postulowała wydanie orzeczenia, które na podstawie art. 626 § 2 k.p.k. uzupełniałoby kwotę pierwotnie zasądzanego wynagrodzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o sprostowanie omyłki rachunkowej zawarty w piśmie adw. A. B. nie był zasadny, bowiem takowa nie zaistniała w przedmiotowym postanowieniu

Sądu Najwyższego. Zasądzone na rzecz adwokatów kwoty nie obliczono w sposób omyłkowy, ale stosując przepisy § 2 pkt 1 i 2, § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 3 pkt 1 obowiązującego wtedy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2023 r. poz. 2631 z późn. zm.). Nie było to niezgodne z wnioskami zamieszczonymi w kasacjach, skoro adw. M. Ł. postulowała „zasądzenie i wypłacenie wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu za postępowanie kasacyjne i sporządzenie kasacji, według norm prawem przepisanych ze Skarbu Państwa” (wprawdzie wskazała na rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawę opłat za czynności adwokackie, jednak nie zmieniało to faktu, że „normami prawem przepisany” były te zawarte w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r.), zaś adw. A. B. wystąpiła o „przyznanie wynagrodzenia za obronę w postępowaniu kasacyjnym”, nie wskazując ani wysokości tego wynagrodzenia ani w oparciu o jaki akt prawny powinno zostać ustalone.

Adw. A. B. wyraźnie wskazała, że na wypadek nieuwzględnienia wniosku o sprostowanie omyłki rachunkowej, wnosi o wydanie w trybie art. 626 § 2 k.p.k. orzeczenia uzupełniającego w przedmiocie kosztów obrony z urzędu. Mając w polu widzenia art. 118 § 1 i 2 k.p.k. wypadało uznać, że chociaż adw. M. Ł. wystąpiła o „sprostowanie omyłki postanowienia z dn. 7 marca 2024 r.”, to również istotą jej wystąpienia było doprowadzenie, w dowolnym trybie, do wydania orzeczenia, które uzupełniałoby kwotę pierwotnie zasądzzonego wynagrodzenia. Wystąpienia te zasługiwały na uwzględnienie, chociaż do czasu unormowania przedmiotowego zagadnienia rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2024 r. poz. 763) kwestia wynagrodzenia należnego adwokatom (radcom prawnym) wyznaczonym z urzędu nasuwała wątpliwości. Z jednej bowiem strony Trybunał Konstytucyjny wskazywał na niekonstytucyjność przepisów różnicujących stawki wynagrodzenia adwokata (radcę prawnego) wyznaczonego z urzędu i ustanowionego przez stronę procesu (zob. wyroki powołane w przedmiotowych wnioskach, także wyroki: z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19; z dnia 29 kwietnia

2020 r., S 1/20), to jednak do czasu wejścia w życie wspomnianego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. (również wydanego w tej dacie rozporządzenia dotyczącego radców prawnych), obowiązywały rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, które przewidywały niższe stawki wynagrodzenia dla adwokatów i radców prawnych wyznaczonych z urzędu. Sąd Najwyższy w postanowieniu składu 7 sędziów z dnia 13 grudnia 2023 r., I KZP 5/23, w związku z nieprawidłową obsadą Trybunał Konstytucyjnego wyraził zastrzeżenia co do skutków wyroku wydanego w sprawie SK 78/21, zarazem jednak dopuścił przeprowadzenie przez sąd tzw. rozproszonej kontroli konstytucyjnej w odniesieniu do aktu prawnego podstawowego. Stosując taką kontrolę, zarazem mając w polu widzenia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2024 r., SK 90/22, należało uznać, że różnicowanie stawek za poszczególne czynności dokonywane przez obrońców ustanowionych z wyboru oraz wyznaczonych z urzędu było niezgodne z art., 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zd. drugie i art. 92 ust. 1 Konstytucji RP (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 stycznia 2024 r., V KO 96/23; z dnia 28 marca 2024 r., V KK 4/21). W konsekwencji, mając też na uwadze, że skazani nie zostali obciążeni kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, uznano za możliwe uzupełniające zasądzenie na rzecz adw. M. Ł. oraz adw. A. B. kwot, które zrównałyby należne im wynagrodzenia z wynagrodzeniem adwokata ustanowionego z wyboru. Wynagrodzenie to, po odliczeniu podatku VAT, wyniesie 720 zł, co jest kwotą przewidzianą w § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1964). Należy przy tym odnotować, że analogicznie jak w rozporządzeniu z dnia 3 października 2016 r., w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zamieszczono przepis (§ 4 ust. 3) nakazujący podwyższać opłatę przyznaną adwokatowi z urzędu (w tym wypadku 720 zł) o kwotę podatku od towarów i usług (zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2024 r., II KK 571/22).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

(r.g.)